

THƯỜNG THỨC TÔN GIÁO

Tục đa thê xét về mặt tôn giáo

HỒ ANH HẢI*

Đầu tháng 4 năm 2008, dư luận Mỹ xôn xao trước tin chính quyền bang Texas tiến hành điều tra nạn lạm dụng tình dục trẻ em trong trang trại của giáo phái Fundamentalist Church of Latter day Saints (FLDS) ở thị trấn El Dorado. Cảnh sát xông vào trại sau khi nhận được yêu cầu xin giải cứu của một em gái 16 tuổi vừa sinh con với lão chồng 50 tuổi bị ép lấy (theo luật bang Texas, phụ nữ dưới 16 tuổi không được phép kết hôn dù được bố mẹ đồng ý), họ giải cứu được 159 em gái và 60 phụ nữ, đồng thời tạm giữ 400 tín đồ để thẩm vấn. Chủ trại là Warren Jeffs, trùm giáo phái FLDS, tháng 8.2006 từng bị tòa án bang Utah kết án 10 năm tù vì tội đồng lõa hiếp dâm khi ép một cô gái 14 tuổi phải kết hôn với người anh họ 19 tuổi; hần còn đang chờ hầu tòa ở bang Arizona về các tội khác. Viện cố là "hậu duệ" của Chúa Jesus và Joseph Smith (người sáng lập đạo Mormon) do đó phải có nhiều vợ để bảo tồn "dòng máu linh thiêng", Jeffs mới ngoài 50 tuổi đã có 70 vợ và hơn 100 con. Dư luận cho rằng lâu nay chính quyền địa phương đã làm ngơ để Jeffs công khai thực thi chế độ đa thê bất hợp pháp; họ đòi cấm giáo phái này.

Loài người thời nguyên thủy sống theo chế độ quần hôn, tương tự như các loài động vật có vú khác; rất lâu về sau mới tiến sang chế độ kết hôn (có vợ có chồng). Nghe nói ở Sri Lanka hiện nay vẫn còn tồn tại một dạng của tục quần hôn. Tục

đa hôn (bigamy) hoặc trùng hôn (polygamy, kết hôn với hơn một người khác giới) có nguồn gốc từ ngày xưa. Polygamy có hai loại: đa thê (polygyny) và đa phu (polyandry, một vợ nhiều chồng). Hiện nay chỉ còn thấy đa thê; tục này có trong một số dân tộc Châu Á và Châu Phi. Nghe nói ở Vân Nam Trung Quốc vẫn còn tục đàn bà không lấy chồng mà vẫn quan hệ thoải mái với nhiều đàn ông. Ngày xưa, những người giàu hoặc có quyền lực đều đa thê. Vua ở Trung Quốc có thể có hàng trăm vợ, thực chất chỉ là nô lệ tình dục. Phương Tây không có tục đa thê nhưng tình trạng ngoại tình, gái bao khá phổ biến; hiện nay cũng lan sang Phương Đông.

Đa thê có liên quan tới tôn giáo: đạo Islam cấm một vợ nhiều chồng nhưng cho phép đa thê có mức độ (tối đa 4 vợ). Đạo Hindu ở Ấn Độ và đạo Mormon ở Mỹ cũng có tục đa thê. Năm 1830, người sáng lập đạo Mormon là Joseph Smith (1805-1844) ở bang New York tự xưng được Thượng Đế "khải thị" yêu cầu ông và các tín đồ phải lấy nhiều vợ, có như vậy thì khi chết mới được lên Thiên Đàng. Đạo này bị dân địa phương phản đối, sau khi Smith bị giết chết, các tín đồ Mormon do Brigham Young dẫn đầu chuyển đến thành phố Salt Lake bang Utah. Năm 1890, vì muốn được gia nhập Liên bang, chính quyền bang Utah đã cấm tục đa thê. Sau đó chính giáo phái Mormon cũng cấm như vậy.

*. Nhà nghiên cứu, Hà Nội.

Một số tín đồ không tuân lệnh cấm đã tách ra lập nên nhiều giáo phái, trong đó có *Giáo hội cơ yếu của các thánh hữu ngày sau* (FLDS, Fundamentalist Church of Latter Day Saints), đứng đầu là Rulon Jeffs tự xưng “Nhà Tiên tri” và từ năm 2002 khi hắn chết thì con hắn là Warren Jeffs kế tục. Theo sách *The World Almanac 2004*, FLDS hiện có hơn 5,3 triệu tín đồ.

Có người cho rằng tôn giáo chỉ là vỏ bọc của bọn đàn ông thích đa thê. Chính phủ một số nước coi những giáo phái kiểu FLDS vào loại tà giáo, nghĩa là tôn giáo xằng bậy, phục vụ dục vọng ích kỷ của một thiểu số. Nước Mỹ, thiên đường của chủ nghĩa tự do cá nhân, cũng là thiên đường của các tà giáo. 1500 trong tổng số khoảng 3000 tà giáo trên toàn thế giới đang có mặt ở Mỹ. Họ lợi dụng quyền tự do tín ngưỡng để bành trướng hoạt động; như Pháp Luân Công của Lý Hồng Chí bị đuổi khỏi Trung Quốc bèn chạy sang Mỹ. Năm 1981, triết gia kiêm “đại sư tình dục (sex guru)” Osho bị dư luận Ấn Độ chửi bới cũng sang Mỹ mua 260 km² đất lập một trang trại vui vầy với bảy thê thiếp xinh đẹp...

Tại hầu hết các nước, tục đa thê bị luật pháp cấm nhưng vẫn tồn tại nhờ vỏ bọc tôn giáo; vì tôn trọng tự do tín ngưỡng nên nhà nước tuy muốn ngăn cấm nhưng khó can thiệp. Tại Mỹ, từ năm 1862 Tổng thống Lincoln đã kí luật cấm đa thê; nhưng trong 50 năm gần đây tục này lại phát triển mạnh, hiện nước Mỹ có 50 nghìn đàn ông đa thê. Riêng bang Utah có khoảng 400.000 người (2% số dân; số liệu này không chính xác vì những người đa thê đều sống kín đáo ít ai biết) đang sống trong các gia đình một chồng nhiều

vợ. Tình trạng này cũng có ở các bang Arizona, Colorado, Nevada. Đây là một tệ nạn xã hội; trong các gia đình đa thê, phụ nữ và trẻ em bị hành hạ, không còn sự bình đẳng nam nữ; các em gái vị thành niên bị lạm dụng tình dục.

Theo một nghiên cứu của nước ngoài, trong tất cả các sách kinh điển tôn giáo, duy nhất có Kinh Koran viết câu: “chỉ được kết hôn với một người”. Sách kinh điển của các tôn giáo khác như Kinh Vedas, Ramayan, Mahabharat (của Ấn Độ), Geeta, Talmud (của người Do Thái) không có câu nào hạn chế số lượng vợ được lấy. Mãi sau này các tu sĩ đạo Hindu mới bị hạn chế một vợ. Nhiều tín đồ đạo Hindu theo tục đa thê. Vua Dashrat cha của Rama có hơn một vợ. Krishna có mấy vợ. Theo báo cáo năm 1975 của một ủy ban Nữ quyền đạo Islam thì tỉ lệ người Hindu đa thê là 5%, của người Islam giáo là 4,31%. Pháp luật của Ấn Độ lại chỉ cho phép tín đồ đạo Islam mới được lấy hơn một vợ, còn người Hindu thì không được.

Đạo Do Thái cho phép đa thê. Theo Luật Talmud, tổ phụ Abraham có 3 vợ, vua Solomon có mấy trăm vợ. Cho tới năm 1950 chính quyền Israel mới cấm đa thê.

Nội dung nói về kết hôn trong Kinh Koran như sau: “Cưới vợ theo sự lựa chọn, hai, hoặc ba, hoặc 4; nhưng nếu không thể đối xử thích đáng với họ thì chỉ được lấy một vợ”. Nói cách khác, đạo Islam giới hạn đàn ông chỉ được lấy 4 vợ với điều kiện có thể đối xử thích đáng với họ (có thể hiểu là đủ sức nuôi họ). Như vậy, đa thê không phải là luật mà chỉ là một ngoại lệ. Nhiều người hiểu lầm là đạo Islam bắt buộc phải lấy hơn một vợ./.